

Sanan selitystä

Tässä valaistaan lyhyesti kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä raamatuntekstiä.

Pyhien yhteys

1. Kor. 15:51-57
Pyhäinpäivä 1.11.

Pyhäpäivän aiheena on pyhien yhteys. Epistolateksti riisuu meidät omasta pyhydestämme. Jakeessa 56 Paavali kuvailee, kuinka synty on elämässämme kuin pistin, jolla kuolema meitä hakkaa. Synnin voimana on laki. Synty on sielunvihollisen paras keino saattaa meidät epätoivoon. Laki näyttää meille, missä olemme rikkoneet Jumalan tahtoa vastaan, mitä olemme jättäneet tekemättä, että olemme perisynnin vallassa. Laki asettaa meidät ehdottomuuden eteen ja lyö meidät maahan, koska syntimme on ehdotonta. Näin se osoittaa, ettemme voi selvittää Jumalan edessä.

Paavali kuitenkin jatkaa jakeessa 57, että meillä on voitto Jeesuksessa, hänen haavoissaan, hänen sovituksessaan, vain siinä. Omat ponnistelumme vanhurskauden saavuttamiseksi ovat pelkkää iljetystä pyhän Jumalan kasvojen edessä. Jumala on niin pyhä ja suuri, että olemme ehdottomasti tuomittuja omien tekojemme ja oman kelvollisuutemme perusteella.

Virressä 285 sanotaan osuvasti: ”Oi Herra kärsivällinen, eteesi täytyy tulla. Maan tomu olen, syntinen tunnolla tuomitulla. Ei kukaan silloin kestäisi, jos mukaan oikeuteksi sä löisit kuivaa kortta.” Ihminen on ”kelvollisuudessaan” vain kuiva korsi. Hänellä ei ole mitään tuotavaa Jumalan eteen, ei kuuliaisuutta, ei hyviä tekoja. Voimme turvautua vain siihen, mitä Jeesus on tehnyt puolestamme.

Jumala rakasti maailmaa niin paljon, että hän antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään hukkuisi. Jeesus täytti koko lain meidän puolestamme ja kärsi kaikkien syntiemme rangaistuksen meidän puolestamme ristillä pelkästä rakkaudesta meihin. Jeesuksen päälle Jumala heitti kaikki syntimme. Jeesuksen ansiosta ja pelkästään uskon kautta kelpaamme Jumalalle. Jeesuksessa on sovituksemme ja pyhityksemme. Jeesus on jumalattoman vanhurskaus ja pyhyys.

Jeesuksen ansiosta meillä on varma pääsy taivaaseen. Saamme siellä ylistää muiden pyhien kanssa Jumalaa ikuisesti. Meitä kaikkia pyhiä yhdistää taivaassa sama asia: olemme kaikki ”valkaissheet vaatteemme Karitsan verellä”.

Pyhien yhteys on niiden yhteyttä, jotka turvautuvat kaikessa vain Jeesukseen. Meidän on näin tarkkailtava itseämme, ettemme tuo Jumalan eteen muuta kuin uskota hyväksemme luettavan Jeesuksen vanhurskauden, joka on ulkopuolellamme mutta silti meidän.

Oskari Nummela
Teol.yo., Helsinki

Taivaskaipuu

2. Kor. 5:1-10
25. sunn. helluntaista 2.11.

Kirkkovuoden loppupuolella olemme tekemisissä kuolemaan, taivaaseen, helvettiin ja tuomioon liittyvien asioiden kanssa. Tästä sunnuntaina kirkkovuoden teemana on-

kin *Kuolemasta elämään*. Erityishuomio on sen mukaisesti uuden elämän toivossa, pääsyssä ylösnousemuksen jälkeiseen uuteen luomakuntaan.

Epistolateksti alkaakin Paavalin asettaessa rinnakkain ”tämän meidän maallisen telttamajamme” ja ”taivaan ikuisen asunnon”. Näin hän liittyy korinttilaisille jo aiemmin antamaansa opetukseen: on tapahtuva kuolleiden ylösnousemus, jossa kristittyjen maallinen ruumis muuttuu taivaalliseksi (1. Kor. 15:40).

Paavalin opetus taivaallisesta asunnosta, taivaallisesta ruumiista, sisältää ajatuksen ruumiillisen olemisen jatkumisesta. Samalla kuitenkin taivaallinen on puhtaampaa, kauniimpaa, parempaa ja oikeampaa kuin maallinen. Tämä antaa kullekin meille mahdollisuuden käyttää mielikuvitustamme. Kun muistan jonkin hienon ja onnellisen kokemukseni, kun olen nauttinut jostakin kauniista maisemasta, taide-elämyksestä, urheilusuorituksesta tai jostakusta ihmisestä, voin ajatella, että tässä on esimakua taivaasta. Mutta tuo esimaku, maallinen ruumiin, vielä puhdistetaan synnin jäänteistä ja kasvatetaan suuremmaksi ja kauniimmaksi. Koko luomakunta näyttäytyy minulle taivaan esikartanona. Voimme arvostaa luomakunnan ihmeellisyyttä ja samaan aikaan kaivata taivaaseen, jossa tämä kaikki on puhtaampaa, syvempää, suurempaa ja voimakkaampaa.

Jakeiden 3 ja 4 kreikan teksti voidaan ymmärtää useallakin tavalla. Kirkkoramattu 1992 painottaa näkemystä, jonka mukaan ylösnousemuksessa, uudessa luomakunnassa pukeudumme taivaalliseen asumme. Jae 3 voidaan kääntää myös seuraavasti: ”Kun me kerran (jo) olemme pukeutuneet, ei meitä enää tulla havaitsemaan alastomiksi.” *Pukeutua* on aikamuodoltaan aoristi ja tapaluokaltaan partisiippi. Aoristi kuvaa indikaatiivin tapaluokassa jo päättynyttä tapahtumaa, mutta partisiipissa KR 1992:n käännös on myös mahdollinen. Sana ”siihen” on lisäys alkutekstiin.

Tällainen käännös voitaisiin ymmärtää seuraavasti: Kasteessa teidät on jo puettu Kristukseen (Gal. 3:27). Siksi te ette enää ole alastomia. Tästä jakeen 4 ajatus jatkuu

si tähän tapaan: Me huokailemme, koska tämä asu (Kristus) yritetään meiltä vaikeuksissa riistää. Emme halua enää olla alastomia, vaan tahdomme pukeutua, että elämä nielaisisi sen(kin), mikä (vielä) on kuolevaista.

Riippumatta siitä, miten jakeet tarkalleen ottaen pitäisi ymmärtää, on kuitenkin selvää, mikä on päämäärä: taivaallinen majo, jossa ei enää ole kuolevaisuutta, taivaallinen ruumis, joka on puhdasta elämää. Tästä täydestä elämästä Jumala on meille jo kasteessa antanut pantin, Pyhän Hengen (j. 5, Ef. 1:13–14). Pyhä Henki liitti kristityn Kristukseen ja Kristuksen välityksellä osaksi seurakuntaa (1. Kor. 12:13). Näin kristitty sai huolehtia pantistaan elämällä seurakunnan keskellä uskoaan todeksi.

Jakeessa 7 nousee esiin ilmeisesti se ero, joka oli Paavalin ja seurakuntaan tulleiden väerien opettajien (2. Kor. 11–12) välillä. Nämä ehkä käskivät ihmisiä katsomaan näkyvään suuruuteen, kun taas Paavali kiinnitti katseensa heikkouden keskellä taivaalliseen kirkkauteen (4:18). Vaikeuksien keskellä turvallinen mieli tulee, kun tietää taivaallisen kodin pysyvän. Tuon turvan tähden Paavali myös tahtoo kiitollisena tehdä hyvää (j. 9), ei siis sen vuoksi, että saisi maan päällä rikkauksia. Näin myös sillä on merkitystä, miten ruumiissa ollessamme elämme (j. 10). Vaikka nykyinen ruumiimme muuttuu taivaassa, ei sitä ole lupa käyttää saastaisuuteen. Kristuksen istuimen edessä nähdään, kuka on ollut oksa Kristus-rungossa ja kuka on ollut siitä irti.

Antti Leinonen

TM, Opiskelija- ja Koululaislähetyksen
Oulun ja Kajaanin opiskelijatyöntekijä

Temppeli historian tulkina

Matt. 24:15-27

26. sunn. helluntaista 9.11.

Kirkkojen säilymiseen tai tuhoutumiseen vaikkapa sota-ajalta liittyy voimakkaita tunteita ja vaikuttavia tarinoita. Kun kysy-

mys on Herran huoneesta, ei ole ihme, että kirkkorakennuksen kohtaloihin yhdistetään Jumalan viesti alueen ihmisille. Mieleen tulevat esimerkiksi **Mikko Reposen** profeettallinen esiintyminen Viipurin tuomiokirkossa ennen sotia ja joidenkin Lapin kirkkojen ihmeellinen säilyminen Lapin sodassa. Se, mihin kaikkeen kirkkoja voi käyttää, herättää yhä keskustelua.

Jerusalemien temppeli on merkinnyt juutalaisten historian taitekohtia. Kun opetuslapset esittelevät Jeesukselle temppelin nähtävyyksiä, hän yllättää heidät surullisella ennustuksella sen tulevaisuudesta. Hetkeä myöhemmin he palaavat asiaan ja haluavat saada selvyuden, mitä Jeesus tarkoitti. Tosin kysymykseen temppelin tuhoutumisesta he yhdistävät kaksi muutakin kysymystä: Milloin tapahtuu Jeesuksen toinen tuleminen, ja milloin tulee maailmanloppu? Koska kaikissa kolmessa ei ole välttämättä kysymys yhdestä ja samasta historian tapahtumasta, ei vastauksessa aina ole selvää, mitä näistä Jeesus tarkoittaa.

Jeesus on puhunut vaikeuksista, jotka hänen omiensa on kohdattava, valtakunnan evankeliumin julistamisen tärkeydestä ja lopullisen voiton varmuudesta.

Jakeessa 15 Jeesus palaa temppelin ja Jerusalemien kohtaloon. Viittaus profeetta Danieliin (8:13; 9:27; 11:31) saattoi hyvinkin tuoda opetuslasten mieleen makkaabilaisajan ja Syyrian kuninkaan Antiokus Epifaneen toimittaman temppelin häpäisyn sikoja ja epäpuhtaita eläimiä uhrauttamalla. Roomalaiset voisivat hyvinkin tehdä nyt samanlaista. (Vrt. Luuk 21:20.) Lukijan tarkkaavaisuus tarkoittaa Danielin kirjaa, ei Matteusta. Se, mitä sanotaan, on vähemmän kuin se, mitä todella tapahtuu. Profetia ymmärretään vasta sitten, kun se toteutuu.

Kun Tituksen johtama roomalainen legioona piiritti Jerusalemia 40 vuotta myöhemmin, pelottavimmatkin näyt kaupungin ja sen asukkaiden kohtalosta toteutuivat. Kaikesta päättäen huomattava määrä kristittyjä pelastui juuri Jeesuksen profeettallisen sanan tähden. He pakenivat kyllin kauas jo ensi vihurien ilmetessä. Mitä tavaroita haluaisit pelastaa tulipalon sattuessa? Koska nopea pelastautuminen on tärkeäm-

pää kuin perhekalleudet, ei kattokerroksesta kannata laskeutua alakerran huoneista perhearteita pelastamaan eikä pellolta palata kotiin hakemaan parempia vaatteita. Josefus kertoo pakenijoiden käyttäneen kattoja, koska kadut olivat vaarallisia. Jeesus ei mainitse lasta odottavien tai imettävien äitien pakenemisestä erikseen vaan heidän ahdistavasta osastaan. He eivät kykene jättämään taakkaansa. Talvi toisi pakenemiselle suuret ulkonaiset vaikeudet, saatti puolestaan aiheuttaisi sapattimatkoineen moraaliset kysymykset. On mahdollista, että Juudean kristityt yhä kunnioittivat myös juutalaisten sapattimääräyksiä. Ainaakaan he eivät saisi juutalaisajureilta apua matkustamiseensa.

Suurin kärsimys on yhden ihmisen kärsimys. Se, mitä Jerusalemien hävityksestä tiedetään, kertoo hirvittävästä julmuuksista. Mikään Uuden testamentin kirjoista ei mainitse mitään tämän ennustuksen toteutumisesta ja juutalaisuudelle keskeisen kaupungin ja temppelin tuhoutumisesta. Ilmeisesti Uuden testamentin kirjat olivat valmiit ennen 60- ja 70-luvun taitetta.

Viittaako jae 22 edellä kerrottuun vai jo jakeeseen 14, ei ole varmaa, ehkä molempiin. ”Yhdenkään ihmisen säästyminen” ei tässä tarkoita niitä, jotka ovat ottaneet vastaan evankeliumin, vaan yksinkertaisesti hengissä säilyviä. Jumalan ihmiset tuovat suojaa ja siunausta myös ympäristölleen. Vaikka muut eivät olekaan osallisia usko-vaisten kanssa ikuisesta pelastuksesta, jotakin hyvää heidän elämäänsä kuitenkin tulee Jumalan valittujen läsnäolosta. Hyvää on niin paljon jäljellä kaikkea pahaa neutralisoimassa, ettei täydellinen kaaos ole vielä tullut. Maailmaa pitävät pystyssä Jumalan käskyt ja kristittyjen rukoukset, vaikka se halveksii molempia. Kuinka aika lyhennetään, jää salaisuudeksi, mutta suuren ahdistuksenkin aikana kaikki on Jumalan kädessä.

Nykyinen raamatunkäännös ei ainakaan helpota arvioimaan jakeiden liittymistä toisiinsa. Onko esimerkiksi jakeella 23 yhteys edelliseen, vai onko ajallinen väli jopa huomattava? Vaikeina aikoina ihmiset ovat herkkiä odottamaan pelastajia, mes-

siaita, mutta kristityille Jeesus Kristus on ainoa Messias ja pelastaja. Väärät messiaat ja profeetat tekevät tunnustekoja ja ihmeitä, niin että jopa valitut ovat vaarassa harhautua muista puhumattakaan (2 Tess. 2:11). Jeesuksen tunnusteilla oli selkeä apu ihmisille ja tarkoituksena Jumalan kirkastuminen ja kunnia. Eksyttäjien ihmeet eivät palvele tällaista vaan profeettoja itseään ja ovat alkuisin Paholaisesta. Koska Jeesus on puhunut tästä jo edeltä, se auttaa valittuja olemaan häikäistymättä kummallisuuksista.

Johannes Kastaja oli autiomaan profeetta. Autiomailla on kristillisyyden historiasa oma erityissisältönsä, mutta yleensä silloin Kristuksen seuraamiseen on liitetty selaista, mikä ei ole ollut tavalliselle perheeliselle mahdollista. Lähellä on myös kautta historian kristillisyyden liepeillä kulkenut eksytys, jonka mukaan joillakuilla valituilla olisi sellaista salaista tietoa Jumalan suunnitelmista, jota riviuskovaisilla ei ole. Älkää menkö älkääkä uskoko, sanoo Jeesus. Evankeliumi on julkinen asia. Kaikki, mikä ihmisen on tarpeellista tietää, on kerrottu Raamatussa. Ei ole mitään salaisuuksia eikä kummallisuuksia. Tavallinen arkinen ja kuuliainen Kristuksen seuraaminen riittää. Avoin ja kaikkien nähtävä ja tunnistettava on oleva myös Jeesuksen tuleminen. Silloin kaikki on oleva kirkasta ja selvää. Kysymykset saavat vastauksensa, kiistat ratkeavat.

Keijo Rainerma

Rovasti, Kankaanpään seurakunnan kirkkoherra

Kilvoitelkaa!

Hepr. 3:12-15

Valvomisen sunnuntai 16.11.

Valvomisen sunnuntai suuntaa ajatukset jo kohti seuraavan pyhän aihetta, viimeistä tuomiota. Kristillinen elämä on kilvoitusta ja taistelua syntiä, maailmaa, Paholaista ja omaa lihaa vastaan. Uskonelämän viholliset on helppo luetella mutta usein vaikea

tunnistaa omassa elämässä.

Jumalan pyhä sana varoittaa meitä paatumasta. Meitä kutsutaan yhä uudestaan kilvoitukseen. Meitä varoitetaan luopumuksesta ja synnin viettelyksistä. Ei riitä, että suulla tunnustamme, jos sydämemme ei yhdy tunnustukseen ja sydämen paatumuksella kiellämme Jumalan.

Jokaisella kristityllä on syntinsä, joihin vastaan hän joutuu taistelemaan. Mitä tiedostavammiksi kristityiksi tulemme, sitä paremmin osaamme nimetä ne synnit, joihin emme itse syyllisty. On kyllä oikein vastustaa yhteiskunnallista jumalattomuutta ja väärää opetusta ja kiivaillakin totuuden puolesta, mutta helposti voi kiivaus muuttua vihaksi ja vastustaminen kylmettää sydämen.

Jokaisen kristityn on varottava paaduttamasta sydäntään. Voit tutkia itseäsi kysymällä: Milloin viimeksi pyysit anteeksi lähimmäiseltäsi? Tarkoititko sitä silloin todella vai jäitkö jupisemaan itsekseksi, että sittenkin oma toimintasi oli oikein?

Jumalan laki vaatii meiltä paljon, itse asiassa täydellisyyttä. Jos luulemme tuon täydellisyyden tavoittavamme, syyllistymme ylpeyden syntiin. Ihminen voi Jumalan lain edessä vain todeta tarvitsevansa armoa. Jos hän sen tunnustaa, on hän myös armon saava.

Teksti sanoo, että todellinen kristillinen kilvoitus on armon alaisena kilvoittelemista Kristuksesta osallisena. Tiellä taivaaseen on jatkuvaa koettelemusten kohtaamista, mutta Kristus itse on tuo tie. Kun olemme Kristuksessa, olemme taivaan tiellä. Kun olemme taivaan tiellä, olemme Kristuksessa – alusti asti täydellisesti.

Ovatpa syntimme miten raskaat hyvänsä, meillä on joka päivä oikeus sanoutua kaikista niistä irti. Kun olemme Kristuksessa, ei meidän tarvitse pelätä kadotusta. Aina kun pelkäämme kadotusta ja kadumme tekojamme Jumalan edessä, voimme olla varmoja siitä, että Jumala antaa tekemme anteeksi. Kun katumus loppuu, alkaa vaara. Vaikka synti ja paatumus ovat rankkoja asioita, on tämänkin pyhän viesti vielä valoisia. Niin kauan kuin sanotaan: ”tänä päivänä”, on taivaan ovi avoinna meille kaikil-

le. Ei tule sellaista ahdistuksen aikaa, että joutuisimme kulkemaan täällä maan päällä ilman armoa.

KR 1938 kääntää jakeen 14 sanan *hypostasis* 'luottamukseksi', KR 1992 'todellisuudeksi'. Kumpikin on perusteltua, mutta käännöksestä riippumatta jae tuo kirkkaasti esiin sen, mitä on olla ja elää armon alaisena: "Mehän olemme osalliset Kristuksesta, kun vain loppuun asti pidämme kiinni siitä todellisuudesta, jonka yhteyteen jo alussa olemme päässeet."

Apostolilla on ollut syytä varoittaa seurakuntaa paatumuksesta, mutta samaan hengenvetoon hän toteaa, että virheistämme huolimatta me kaikki olemme osalliset Kristuksesta. Ei ole niin, että kilvoittelemalla jumalallistuisimme ja ikään kuin paremmin pääsisimme Kristuksen yhteyteen. Olemme alusta asti ja kertakaikkisesti tulleet osallisiksi Kristuksesta ja olemme alati hänen yhteydessään. Siihen viittaa kreikan perfektimuotokin tässä. Alusta asti olemme täydellisesti Kristuksessa, kun loppuun asti pidämme kiinni siitä, mistä olemme olleet osalliset jo alussa.

Kun syyllistymme syntiin, ratkaisevaa ei ole synnin vakavuus vaan se, miten suhtaudumme tuohon syntiimme. Alammeko perustella sitä, miksi synti oli näissä olosuhteissa hyväksyttävä, vai tunneemmeko siitä ahdistusta, jota emme saa järkeilyksi pois? Se, joka pelkää Jumalan rangaistusta, saa olla pelkäämättä ja luottaa Jumalan armoon niitä kohtaan, jotka hädässä tulevat hänen luoksensa. Missä synti on tullut suureksi, siellä armo on tullut ylenpalttiseksi.

Saamme tuoda kaikki syntimme Jumalalle ja anoa armoa. Saamme luottaa, että Jumala antaa armonsa varmasti. Hän antaa sen jo sinä hetkenä, kun hiljaa sydämessä tunnustamme syntimme. Vakuudeksi armostaan hän antaa ruumiinsa ja verensä ehtoollisessa ja vapauttaa meidät ripissä kaikista ajatuksista, jotka meitä painavat. Siis jos te tänä päivänä kuulette hänen äänensä, älkää paaduttako sydäntänne!

Wille Huuskonen
Teol.yo., Helsinki

Tuomio

Matt. 25: 31-46

Tuomiosunnuntai 23.11.

Tuomiosunnuntain evankeliumi paljastaa viimeisestä tuomiosta monia suurenmoisia ja lohdullisia näkökohtia. Lohdullisin niistä on, että viimeisellä tuomiolla tuomarina on maailmankaikkeuden oikeudenmukaisin henkilö. Hän myös rakasti meitä niin, että suostui kuolemaan puolestamme. Tuomarina ei ole siis vieras olento vaan tuttu ja turvallinen Vapahtaja, joka sitä paitsi näkee ja tietää kaiken. Mitään ei jää häneltä piiloon.

Toisena lohdullisena näköalana päivän evankeliumista paljastuu, että viimeisellä tuomiolla kaikkia ihmisiä ei tuomitakaan kadotukseen. Se tuntuu oudolta, sillä Raamatussahan sanotaan muualla, ettei maailmassa ole ketään, joka edes etsisi Jumalaa: "Kaikki ovat luopuneet ja käyneet kelvottomiksi. Ei ole ketään, joka tekee hyvää, ei ainoatakaan." Kuitenkin Jeesus viimeisellä tuomiolla selvästi ilmoittaa, että osa hänen eteensä tuoduista ihmisistä saa luvan mennä ikuiseen iloon. Kaikille Jeesuksen paluu ei ole pelon asia, vaikka kaikki ovat tehneet syntiä.

Evankeliumin kolmas lohdullinen näköala on siinä, että Jeesus kertoi jo tuolloin, mitä kerran viimeisellä tuomiolla tulee tapahtumaan. Näin asia ei tule meille yllätyksenä, vaan voimme varautua siihen.

Päivän evankeliumissa onkin paljon liittymäkohtia ihmisen arkeen. Jatkuvasti lähellä elävä ihminen tarvitsee monenlaista apua ja hoivaa. Siksi päivän lopulla voi tulla vastaan samanlainen tilanne kuin evankeliumissa. Siinähan hyviä tekoja tehneet eivät edes muistaneet tehneensä mitään erityistä. He jopa hämmästyivät, kun niitä asioita nostettiin esiin. Ei jokaista tekoa tule erikseen ajatelleeksi. Siksi on hyvä tietää, että ainakin Jeesus muistaa kaiken.

Tietoisuus siitä, ettei Herralta Jeesukselta jää mikään salaan, voi kuitenkin myös pelottaa. Riippumatta siitä, mitä työtä olemme tehneet, löydämme helposti itsemme miettimästä Jeesuksen vasemmalle puolelle ase-

tettujen osaa. Heiltä ei muisteltu ainoakaan hyvää tekoa. Vain laiminlyönnit nostettiin esiin. Se tuntuu oudolta. Mistä voin tietää, muisteleeko Jeesus viimeisellä tuomiolla niitä hyviä tekoja, joita olen kenties huomaamattaniikin tehnyt, vai nostaako hän esiin vain niitä asioita, joita minun olisi pitänyt tehdä, mutta joita en ollut tehnyt? Millä perusteella Jeesus teki jaon?

Evankeliumista paljastuu yleiseen kielikäyttöönkin siirtynyt kielikuva, jolle ei kuitenkaan ole perusteita. Puhumme usein mustista ja valkeista lampaista. Joku kokee olevansa jotenkin erilainen, mistä syystä toisten on vaikea hyväksyä häntä. Ajatus mustista ja valkeista lampaista näyttää olevan niin syvään juurtunut meihin, että luemme myös viimeisestä tuomiosta kertovan evankeliumin kuin siinäkin puhuttaisiin mustista ja valkeista lampaista, niin että mustat tuomitaan kadotukseen ja valkeat otetaan taivaaseen.

Jeesus ei puhu mitään sellaisesta jaosta. Hän puhuu vain yhdenlaisista lampaista ja vain yhdenlaisista vuohista. Hän ei siis jaa lampaita kahteen osaan vaan puhuu täysin erilaisista otuksista. Vaikka vuohet ja lampaat usein laiduntavatkin samassa laumassa, ne eivät ole samoja eläimiä eivätkä edes saman lajin alalajeja. Jeesus ei siis erottele lampaita mustiin, harmaisiin ja valkeisiin, vaan kaikki ”lampaat” erotuksesta saavat luvan tulla perimään valtakunnan, joka on ollut heitä varten valmiina maailman luomisesta asti.

Erottelu viimeisellä tuomiolla kyllä tapahtuu, mutta ei lampaiden ja lampaiden vaan lampaiden ja vuohien välillä. Aluksi Jeesus jakaa ihmiskunnan kahteen osaan, toiset oikealle, toiset vasemmalle puolelle. Oikealle puolelle siirretyiltä aletaan muistella vain niitä hyviä tekoja, joita he olivat tehneet. Esille ei oteta ainoakaan väärää tekoa. Vain hyviä tekoja nostetaan esiin.

Sen sijaan toiseen ryhmään kuuluvat saavat kuulla pelkästään hyvistä teoista, jotka he olivat jättäneet tekemättä. Kuitenkin nämä olivat epäilemättä tehneet montaakin palvelusta lähimmäisilleen, mutta mitään niistä ei muisteltu.

Eikö tämä tunnukin epäoikeudenmukaiselta? Kuitenkin tuomarina on kaikkein oikeudenmukaisin tuomari, mitä kuvitella saattaa. Miksi sellainen kohtelu?

Jumalan ilmoituksen mukaan taivaaseen on periaatteessa avattu kaksi tietä. Toinen tie on sellainen, että ihminen täyttää Jumalan lain kaikki käskyt täydellisesti. Siksi siltä, joka lähtee sillä tiellä miellyttämään Jumalaa, ei muistella niitä kertoja, jolloin hän onnistui tekemään oikein. Sen sijaan vain sitä tarkkaillaan, pystyykö hän joka hetki täyttämään täydellisesti lain kaikki vaatimukset.

Viimeisellä tuomiolla paljastuu, että joihtakin hyviä tekoja jäi tekemättä. Pelkästään muutamien laiminlyöntien esille ottaminen riittää tuomitsemaan tekojen tien kulkijan kadotukseen. Jumalan ilmoittaman lain mukaan se, joka tekoja tekemällä aikoo pelastua, ei saa lyödä mitään laimin. Raamattu ilmoittaaakin, ettei lain käskyjen täyttämisessä ole onnistunut eikä tule onnistumaan kukaan muu kuin Jumalan täydellinen Poika, Jeesus Kristus.

Toinen tie taivaaseen on avattu aivan eri periaatteilla. Ihminen, joka on ehkä aikansa pyrkinyt mallikelpoiseen elämään, on havainnut, etteivät hänen tekonsa riitä. Hän ei kykene täydelliseen elämään. Niinpä hän on tunnustanut sen Jumalalle ja vedonnut anteeksiantoon, jonka Jumala on ihmiskunnalle tarjonnut Jeesuksen sovitustyössä.

Siltä, joka näin turvautuu Jeesukseen, ei enää muistella, missä asiassa hän on osoittautunut vajavaiseksi. Hän on Jumalan edessä täydellinen Jeesuksen tähden. Siksi vain hyviä tekoja muistellaan. Miikan kirjassa sanotaankin: ”Sinä armahdat meitä yhä, poljet syntimme jalkojesi alle. Kaikki syntimme sinä heität meren syvyyteen.” Joku on lisännyt, että meren rannalla kyltissä sanotaan: ”Kalastaminen kielletty.” Kun synnit on saatu anteeksi Jeesuksen nimessä ja veressä, Jumala ei niitä muista.

Raamattu kutsuu Jeesukseen näin turvautuvaa ihmistä uudeksi luomukseksi, joka on syntynyt uudesti ylhäältä. Siksi Jeesus ei puhu kahdenlaisista lampaista vaan kokonaan erilaisista luomuksista, vuohista ja lampaista. Luonnostaan jokainen on vuo-

hi. Vain Jumalan ihme voi tehdä vuohesta lampaan. Siitä ihmeestä puhuu myös tuomiosunnuntain evankeliumi.

Sellaisen ihmeen Jumala tekee, kun hän Jeesuksesta kertovan sanan kautta antaa ihmiselle uuden sydämen, uuden elämän. Kun syntinsä anteeksi saanut elää Vapahtajaan turvaten, Jeesus itse tekee hänen kauttaan tekoja, jotka ovat Jumalan tahdon mukaisia. Ne kristitty tekee niitä sen enempää ajattelematta, samaan tapaan kuin omenapuukin tuottaa omenia vain siitä syystä, että se on omenapuu. Kun pelastuneet viimeisenä päivänä kuulevat Jeesukselle tekemistään teoista, he hämmästyvät, sillä eivät he olleet sellaisia tekoja tehdessään edes panneet niitä merkille.

Päivän evankeliumin lohdullisin asia onkin, että viimeisellä tuomiolla tuomarin paikalla on Jeesus Kristus itse. ”Kirjoitan tämän teille, jotta ette tekisi syntiä. Jos joku kuitenkin syntiä tekee, meillä on Isän luona puolustaja, joka on vanhurskas, Jeesus Kristus.” (1. Joh 2:1.) Sama henkilö on yhtä aikaa sekä tuomarina että puolustusasi-anajajana! Sellaisessa oikeudenistunnossa on turvallista olla.

Tuomiosunnuntai muistuttaa meitä myös Kristuksen hallintavallasta, hänen kuninkuudestaan. Maailmaa katsellessamme emme näe sitä Jeesuksen vallan alle asetetuksi. Päinvastoin pahan valta tuntuu saavan entistäkin suuremman otteen joka puolella. Siksi tarvitsemme tuomiosunnuntaita muistuttamaan meitä siitä, että Herrallamme on tuomiovalta ja hän kerran tulee myös käyttämään sitä. Siksi tuomiosunnuntai on myös lohdun sunnuntai erityisesti sellaisessa ajassa, jossa paha ei näytä saavan palkkaansa.

Jukka Norvanto

TL, Sanansaattajien radiopastori

Kuninkaasi tulee nöyränä

**Kaikki neljä evankeliumia
1. adventtisunnuntai 30.11.**

Käsittelen adventin evankeliumia kaikkien evankeliumien yhteisen todistuksen pohjalta. Taphtuman merkittävyyttä korostaa, että kaikki evankeliumit aloittavat Jeesuksen kärsimystien kuvauksen hänen kruunajaisratsastuksestaan Jerusalemiin.

Palmusunnuntain ratsastus tapahtui nisankuun 10. päivänä, jolloin muisteltiin Egyptin orjuutta. Silloin valittiin pääsiäislammas teurastettavaksi nisankuun 14. päivänä, jolloin ovenpielet siveltiin Egyptissä merkiksi Herralle: ”Kun minä näen veren, menen ohitsenne” (2. Moos. 1-14). Heprean *pääsiäinen (pesah)* tulee verbistä ’mennä ohitse’. Jeesusta juhlineet eivät vielä ymmärtäneet, että he valitsivat itselleen nyt uhrikaritsan iäti riittäväksi syntien sovittajaksi. Hän yksin sen tiesi ja suostui kansan juhlistavaksi hiljaisena Kuninkaana.

Merkilliset ovat Jumalan antamat merkit. Messiaan syntymän merkki paimenille oli tallin seimi. Messiaan kruunajaisratsastuksen merkki oli rauhanajan työjuhta. Aasian keskelle hän syntyi, aasian kanssa hän ratsasti Jerusalemiin ottamaan vastaan kruunuansa, orjantappuroista väännettyä, ja astumaan valtaistuimelleen, ristin päälle.

Adventin ratsastusta voi tarkastella neljän ihmisryhmän silmin ja etsiä omaa paikkaansa. Kansanjoukot juhlivat häntä kunnian Messiaana jo nyt ja muistelivat Daavidin pojan Salomon ratsastusta tuhat vuotta aikaisemmin (1. Kun. 1). Silloinkin kaikuiivat hoosianna-huudot, ja ”ja maa oli haljeta riemusta”. Suuret isänmaalliset tunteet olivat vallanneet heidät. He uskoivat Jeesuksen laajentavan ajallisen Israelin Salomon ajan rajoille aina Egyptin puroon ja Eufratille asti. He eivät olleet lukeneet tarkasti Sakarjan ja muiden profeettojen sanaa Messiaan valtakunnasta, joka ulottuu maan ääriin asti. Sitä ei perustettu miekalta vaan evankeliumilla.

Toinen ryhmä olivat fariseukset, jotka

näki­vät Jeesuksessa vaarallisen kansanvil­litsijän (Joh. 12:19). Kateudesta he teki­vät epäpyhän liiton vastustajiensa saddu­keusten kanssa raivatakseen hänet pois (Joh. 11:57). Kaifaan paha neuvo sisäl­si­kin vastustajien sitä tajuamatta suuren pro­fetian Jeesuksen kuoleman merkityksestä (Joh. 11:50). Fariseukset viittasivat halua­mattaan evankeliumin voitkokulkuun maa­ilmassa: ”Koko maailma juoksee hänen pe­rässään.”

Kolmas ryhmä Jerusalemissa olivat kreikkalaiset, jotka halusivat nähdä Jeesuk­sen, olihan hänen maineensa kiirinyt kauas Israelin rajojen yli (Joh. 12:20-26). Mutta he etsivät totuutta järjen tietä eivätkä halun­neet kulkea vehnänjyvän kuoleman tietä.

Neljäntenä ryhmänä oli Jeesuksen ope­tuslasten joukko. Ristin tuolla puolen risti oli heille kauhistus ja alennus, ei se ylen­nys ja magneetti, joka lopulta vetää kaikki tykönsä (Joh. 12:32). Pieni fariseus meissä­kin koettaa rajoittaa ja estää evankeliumin kuulumaan vain ”meikäläisille”. Kannattaa kuunnella Herran sotajoukkojen päämiestä, joka ilmestyi Joosu­alle Jerikon valloituksen edellä (Joos. 5:13-15). Jeesus ei tullut min­kään klinin päämieheksi vaan koko maail­man Vapahtajaksi.

Adventin sanoman profetiassa Sak. 9:9-12 on neljän kohdan sanoma siunauksesta, jonka Messias antaa vietäväksi maan ää­riin asti. Evankeliumissa on nelisointu: apu, rauha, sovitus ja toivo.

Jeesus ei jättänyt eikä jätä ketään kos­kettamattomaksi. Nykyään on muotia käyt­tä­ä halveksivaa sanaa *jeesustella*, kun tar­koitetaan säyseää lässyttelyä. Sen pahem­min ei voi Jeesuksen nimeä väärinkäyttää. Hän on kyllä lempeä ja sävyisä niille, jot­ka häntä hädässään avuksi huutavat. Hän on turvakallio ja varustus niille, jotka hä­nen turviinsa pakenevat (Sak. 9:12). Mutta hän ei nöyristellyt eikä nöyristele vääristy­neen vallan ja itsekkään uskonnollisuuden edustajia. Sen saivat kokea nämä tahot heti hänen saavuttuaan Jerusalemiin.

Jeesus ei suostu olemaan sivussa eikä takana vaan saattoa johtamassa kohti pa­rempaa. Opetuslapset saivat kulkea ennal­ta valmistetuissa teoissa: ”Menkää edessä

olevaan kylään.” Hän on jo edeltä kulkenut ja tietää, mikä meitä kohtaa. Koko Jerusa­lem joutui kuohuksiin, kokemaan taivaal­lisen seismisen ilmiön. Toiset nousivat ja nousevat vastaan. He haluavat tehdä syntiä hyvällä omallatunnolla. Siksi he häiriinty­vät, jos Jeesusta ylistetään (Luuk. 19:39-40). Jos ihmiset ovat vaiti, kivet huutavat. Haudan suulta vieritetty kivi tuli tärkeäksi huutajaksi Jumalan suurista teoista.

Hoosiannaa ei laulanut harjoitettu, yhte­näinen kuoro, vaan se syntyi taivaan koske­duksesta ilman ihmisten omia valmisteluja. Emme voi saada omin voimin aikaan uutta virttä, joka vielä taivaassakin jatkuu. Hen­gen synnyttämässä laulussa on yhteinen sä­vel ja yhteiset sanat, jokaisella on oma ää­nensä. Ne, jotka täällä oppivat laulamaan ylistystä Jumalalle ja Karitsalle, saavat lau­laa uutta virttä myös taivaassa. Sielläkin se on vanhaa evankeliumia, mutta ajassa ja ikuisuudessa aina tuoretta.

Erkki Ranta

TT, eläkkeellä oleva Tampereen Viinikan seurakunnan kirkkoherra

Todella vapaita

Joh. 8:31-36

Itsenäisyyspäivä 6.12.

Itsenäisyyspäivä on haastava juhlapäivä saarnaajalle. Muistissani on **Teuvo V. Riikosen** lyhyt rippisaarna itsenäisyyspäivä­nä vuosikymmenen takaa. ”Olet vapaa uhrin tähden!” hän julisti. Hyvällä tavalla hän nosti esiin isänmaamme vapauden, josta on maksettu kallis hinta. Sankarivainajien työn merkitystä painotettiin. Heidän uhrinsa tähden saamme nyt elää rakkaassa isänmaas­samme. Tätä uhria on kiittäen muistettava tänäkin itsenäisyyspäivänä.

Saarnaaja ei kuitenkaan jäänyt puhu­maan vain aseveljien antamista uhreista. Pääsävel oli Kristuksen uhri Golgatalla. Jeesus, Vapahtajamme, vuodatti verensä uuden liiton suurena sovintopäivänä. Täs­sä uhrissa hankittiin syntien anteeksianta­mus ja avattiin taivas. Tämän kertakaikki-

sen uhrin tähden saamme olla vapaita Jumalan lapsia.

Päivän evankeliumissa Jeesus puhuu totuudesta ja vapaudesta. Aikamme pyrkii tekemään totuudesta suhteellista. Elämme ”monien totuuksien” kulta-aikaa. Lähetyskurssin päätösjuhlissa Lähetysseurassa joskus 1980-luvulla entinen Kiinan-lähettiläs varusti nuoria lähtijöitä: ”Älkää koskaan tottuko moneen totuuteen!” Silloin olin yllätynyt tuosta painotuksesta. Nyt sen hyvin ymmärrän. Meitä rakkaassa Suomessamme uhkaa sama vaara: tottuminen tai suostuminen moneen totuuteen. Totuus on yksi. Hän on Jeesus Kristus! Tämän totuuden valossa meidän on tarkastettava kaikkea keskellämme, omaa maataamme, omaa elämäämme.

On aina vaikea suostua totuuden valaistukseen. Miten käy, kun Jumalan sanan totuuden valo suuntautuu sisintämme kohti? Väistöliikkeet ja selitykset eivät enää auta. Piispa **Bo Giertz** puhuu tästä Jumalan sanan valaisusta (illuminaatiosta). Lain sana valaisee pysäyttäen ja paljastaen. Näemme ensin ehkä joitakin virheitä ja pikkusynnejä. Sitten alkaa avautua synnin koko syvyys, turmeluksen todellisuus elämässämme. Jeesus itse käyttää tästä tekstissämme voimakasta ilmaisua: ”Jokainen, joka tekee syntiä, on synnin orja” (j. 34). Orjan tilanne on toivoton. Itse ei hän pysty itseään vapauttamaan. ”Muu apu täytyy tulla!”

Tähän toivottomaan tilanteeseen tulee nyt evankeliumin valaisu. Giertz sanoo tässäkin, että ensiksi Jeesus saatetaan nähdä hyvänä opettajana ja elämän ohjeiden antajana. Mutta syntiturmelukseen ei tästä ole todellista apua. Tarvitaan syntisten Vapahtaja. Sitä Jeesus ennen muuta on. Hän otti kaikkien ihmisten koko syntivelan harteilleen. Hän naulitsi sen ristille ja hankki pelastuksen koko ihmisluvulle sovintoveressään. Tänä evankeliumin saarna ja sakramentit jakavat tätä Golgatalla hankittua autuutta, pelastusta kaikille. Synnin orjat pääsevät vapauteen. Saadaan uskoa synnit anteeksi Jeesuksen sovintoveressä Jumalan lasten iloon, vapauteen ja rauhaan saakka.

On hyvä, että itsenäisyyspäivälle on annettu näin keskeinen evankeliumiteksti. Se

johtaa saarnaajan julistamaan ja jakamaan pelastavan uskon perusteita suuren ilon vallassa.

Teksti päättyy jakeeseen 36. Seuraavassa jakeessa Jeesus arvostelee juutalaisia siitä, ettei heissä, vaikka ovatkin Abrahamin jälkeläisiä, hänen sanansa saa sijaa! **Jukka Thurénin** mukaan kohdan voisi kääntää myös ”ei pääse tunkeutumaan teihin”. Pääseekö sana tunkeutumaan sisimpään, omaantuntoon, sydämeen, vai työnnämmekö sen pois?

Tärkeää on jatkuva rukous Pyhän Hengen armotyöstä. Hän avaa sydämet totuuden sanalle. Silloin synti paljastuu, ja kirkastuu syntien anteeksiantamus Jeesuksen veressä myös tämän vuoden itsenäisyyspäivänä.

Reijo Arkkila

TT, eläkkeellä oleva Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen toiminnanjohtaja

Kuninkaasi tulee kunniassa

Luuk. 17:20-24

2. adventtisunnuntai 7.12.

Melko lyhyessä ajassa on rekisteröityjen uskonnollisten yhdyskuntien määrä Suomessa yli kaksinkertaistunut. Puolet niistä on ei-kristillisiä. Okkultismi, salaoppien harjoittaminen ja pyrkimys saada ”korkeampana” pidettyä tietoa tai new age -ajatelu houkuttelevat suomalaisia. Halukkaat saavat koulutusta rajatietoon liittyvistä asioista. Samaan aikaan on keskusteltu *Viimeiset sanani* -tv-sarjasta, jossa kuvataan kuolien viimeisiä päiviä ja ajatuksia. Jonkun kuolemasta tehdään tapahtuma, joka ei ole yksityinen, vaan se jaetaan kaikkien halukkaiden seurattavaksi. Ihmisillä on tarve saada kurkistaa tuonpuoleiseen, yli kuoleman rajan.

Kristillinen usko näyttää kiinnostavan ja vetävän puoleensa entistä vähemmän. On kuin se olisi menettänyt makunsa. Siksi etsitään uutta tilalle. Miten meidän kristittyi-

nä tulisi toimia? Ainakaan ei pidä luopua Raamatun opettamisesta. Sitä tulee päinvastoin tehostaa ja olla Kristus-keskeisiä.

Kuolevien tosi-tv:n, korkeampaa tietoa kaipaavien okkultistien ja rajatiedon kanssa puuhaavien käyttövoimana ovat ihmisen tietämättömyydestä johtuva uteliaisuus ja usein myös kuolemanpelko. Kristillisen julistuksen voimana on Pyhä Henki. Sanassaan hän tuo tarpeellisen tiedon siitä, minkä ihminen pyrkii omin voimin selvittämään. Nykyisin kamppaillaan paljon kristinuskoa vastaan. Raamattua väheksytään, vaikka tuonpuoleiset kiinnostavat monia ja he kaipaavat totuutta. Kun se torjutaan ja unohdetaan, ajaudutaan tunteiden ja yliaistillisten kokemusten pohjattomaan suohon. Raamatussa on kuitenkin painavaa ja lohduttavaa sanottavaa kuolemanjälkeisestä asioista.

Joulun juhla-aika kokoaa seurakuntien tilaisuuksiin paljon väkeä. On mahdollista tavoittaa ehkä sellaisiakin, jotka ovat etsineet vastauksia tuonpuoleisista asioista jo muualtakin kuin kristillisen seurakunnan piiristä. Kirkosta ei etsitä vain tunnelmaa vaan myös vastauksia ihmiselämän syviin kysymyksiin. Kristus on kristillisen seurakunnan totuus. Jeesuksen kautta Jumala avasi meille näköalat tämänpuoleisesta elämästä tuonpuoleiseen. Jumalan hyvä ja turvallinen viesti maailmalle oli Jeesus itse. Saimme hänen kauttaan syntien anteeksiannoksen ja kosketuksen meitä rakastavaan Jumalaan. Sen myötä meille avautuivat ikuisen elämän näköalat.

Syntiinlankeemus erotti ihmisen Jumalasta. Hän ei enää kyennyt omin avuin näkemään sitä, mitä Jumala antoi hänen nähtäväkseen ennen syntiinlankeemusta ja mihin hän lankeemuksestaan huolimatta haluaisi nähdä. Ihmisen ja Jumalan välille repesi kuilu, jota ihminen ei voi ylittää.

Siksi Jumala tuli auttajaksemme. Hän ei jättänyt meitä ikuisen pimeyden valtaan, vaan Jeesus Kristus lahjoitti meille syntien anteeksiannon ja pelastuksen. Hän on silta yli kuilun. Uskoessaan Jeesukseen ihminen palaa Jumalan yhteyteen ja astuu tielle, joka vie ikuisen elämään. Se on kristinuskon päämäärä.

Usko on välttämätön siksi, että Jeesuksen kautta Jumalan valtakunta on läsnä jo tässä elämässä. Se mitä tapahtuu myöhemmin, on toinen asia, mutta kristityn ei tarvitse hätäillä, koska Jumala pitää hänestä huolen. Jeesus antoi uteliaille, jotka yrittivät häntä hyväkseen käyttäen kurkistaa tuonpuoleiseen elämään, vain yhden vastauksen: ”Jumalan valtakunta on teidän keskelänne.” Jeesuksen kanssa he tulisivat kerran näkemään kaiken. Tässä elämässä tärkeintä on liittyä hänen seuraansa.

Halutessamme itsellemme varman perustan tulevaisuutta varten meidän on rakennettava sen varaan, mikä nyt on läsnä. Raamattu ja usko Kristukseen antavat meille kaiken tarvittavan ikuisuutta varten. Päivän evankeliumi kertoo Jeesuksen tykö tulleistä, jotka vakavissaan etsivät elämälleen varmaa pohjaa. He ottivat tosissaan sen, että Jumalan valtakunta tulee kerran. Sen tulemistä ei kuitenkaan saada selville laskeamalla eikä sitä voida määritellä etukäteen. Jeesus osoitti, että hän itse on vastaus kyselijöiden kysymyksiin.

Sekavassa ajassamme monet poukkoilevat eri suuntiin ja juoksevat erilaisten opettajien perässä. He toivovat löytävänsä vastauksia kysymyksiinsä voidakseen olla turvallisella mielellä. Kristillisen seurakunnan velvollisuus on seistä Raamatun takana ja julistaa, että varma pelastus saadaan uskosta Jeesukseen. Jumalan valtakunta tulee, mutta ei ilman Kristusta.

Tänä adventtisunnuntaina puhutaan Kuninkaasta, joka tulee kunniaassa. Kristityt odottavat Jeesuksen toista tulemistä. Heidän elämänsä värittää toivo tulevasta kunniaasta. Silloin heidän elämänsä vaihtuu uuteen, parempaan. He tähyilevät siihen kirkkauden valtakuntaan, jossa Kristuksen omat saavat takaisin sen, minkä ihminen syntiinlankeemuksessa menetti.

Antti Herkkola

Kalvolan seurakunnan kirkkoherra